

УДК 81'25:316.77

M58

*Рекомендовано до друку вченою радою Університеті Григорія Сковороди в Переяславі
(протокол № 10 від 26 травня 2022 року)*

Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції: збірник наукових праць (м. Переяслав, 9 червня 2022 року) / Гол. ред. К. І. Мізін; Університет Григорія Сковороди в Переяславі. Переяслав, 2022. 244 с. (Електронна книга).

Редакційна колегія: К.І. Мізін, д-р філол. наук, проф. (гол. ред.), Л.П. Летюча, канд. філол. наук, доц. (заст. гол. ред.), Є.В. Костик, канд. пед. наук, доц. (відп. ред.).

До збірника увійшли матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку» у м. Переяслав 9 червня 2022 року.

Матеріали конференції надруковані українською, німецькою, англійською, французькою, російською, білоруською мовами та розподілені у збірнику за секціями, що заявлені у програмі конференції.

Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних спеціальностей.

Crosscultural communication and translation studies: common issues and development prospects : the fifth International scientific and practical conference: collection of scientific works (Pereiaslav, June 9, 2022) / Ed. by K.I. Mizin; Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav. Pereiaslav, 2022. 244 p. (Digital book).

This volume includes proceedings of the fifth International scientific and practical conference «Crosscultural communication and translation studies: common issues and development prospects», which took place in Pereiaslav on the 9th of June 2022. The proceedings are published in Ukrainian, German, English, French, Russian and Belarusian, they are grouped according to the conference workshops.

This book is presented for scholars, lecturers, post-graduate students and Philology students.

Відповідальність за достовірність викладених у публікаціях фактів, а також за можливі огріхи щодо технічного оформлення цих публікацій несуть їхні автори.

УДК 81'25:316.77

M58

© Університет Григорія Сковороди в
Переяславі, 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ №1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Hilda Fanta Cross-cultural communication current issues.....	9
Багацька О. Концептуальні дихотомії сучасного американського казкового дискурсу.....	13
Білокопитова М., Островська К. Особливості використання британської й американської англійської у міжкультурній комунікації.....	17
Буренко Т. The phenomenon of gender in modern theories.....	21
Гладко М. Смещение языковых кодов в телерадиопространстве Беларуси.....	23
Караневич М. Neologisms coined in the course of full-scale Russia-Ukraine war.....	27
Коваленко А. Лінгвопрагматичні особливості конфліктної комунікативної ситуації.....	30
Колесник О. Welcome to Ragnarök або міні-нарис про «оптимізацію» семіосфери.....	33
Коростенкі Йіржі Вопросы сопоставительного изучения лексики (чешско-русское сопоставление).....	35
Кулик О. Креолізовані меми як джерело комічного в інтернетній комунікації.....	39
Латигіна Н., Латигіна А. Роль національно-культурних чинників у міжкультурній комунікації.....	44
Левченко Т. Суржик як засіб порушення літературних норм та спотворення журналістських текстів.....	49
Летюча Л. Етнокультурні стереотипи та їх роль у міжкультурній комунікації.....	52
Маюк Е., Балабанова А. Структура и функции контентной воронки в инстаграм.....	55
Мединська С. Культура як основа полікультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму.....	63
Мізін К. Актуальність методології корпусної лінгвістики для контрастивних фразеологічних студій.....	66
Овсієнко Л. Відхилення від граматичних норм у молодіжному сленгу (на прикладі мови Vong).....	72
Потапенко С. Когнітивне чи лінгвокультурологічне дослідження дискурсу (на матеріалі звернень президента України до національних парламентів).....	76
Старостенко Т. Building successful communication in intercultural context.....	81
Христич Н. Virtual advertising text as a linguistic phenomenon.....	85

СЕКЦІЇ №2-3. ПЕРЕКЛАД ЯК СПОСІБ І ФОРМА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ. ПРОБЛЕМИ РІЗНОЖАНРОВОЇ МІЖМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Бороліс І. Difficulties in conveying comic effect during the translation of American movies.....	89
Корнєєва І. Translation as the form of intercultural communication.....	92

Панченко О. Реалії та їх переклад як засіб вербалізації концепту Америка (на матеріалі твору Гарпер Лі «Иди, вартового постав»).....	95
Романюк С. Communicative strategies for formation of translator's language personality.....	99
Швалюк Т., Кравець С. Переклад як спосіб міжкультурної комунікації у рекламному дискурсі.....	101
Швець О. Революція мовного програмного забезпечення.....	104

СЕКЦІЇ №4-5. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ. СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ ТА ЛІНГВОКОГНІТИВНІ ЗАСАДИ ПЕРЕКЛАДУ

Заболотна Т. Переклад як вид міжкультурної комунікації.....	109
Заполовський М., Яремчук Н. Особливості перекладу епітетів у романі Г. Грасса «Бляшаний барабан».....	113
Іваницька Н. Стратегії перекладу абревіатур англійськомовного медійного дискурсу.....	115
Косович О. Проблема перекладності/неперекладності в історії перекладу та кризь призму сучасних підходів.....	119
Кшановський О. Спільне і відмінне у вживанні лексем на позначення довжини в українській, перській та азербайджанській мовах.....	122
Лактіна Ю. Перекладна відповідність англійської та української лексики для позначення процесів спілкування іноземною мовою та компетенцій користувача.....	127
Литвин І., Нечипоренко Л. Антропоніми та топоніми польськомовного роману А. Галас «Dwie karty» у власній версії його українського перекладу.....	132
Овсієнко Л. Ономасіологійний і семасіологійний зміт поняття «переклад термінів».....	135
Ткаченко Т., Литвин І. Граматичні трансформації у власній версії українського перекладу англійськомовного виступу Емі Кадді “Your body language may shape who you are”.....	138
Фармагей П., Малашук-Вишневська Н. Peculiarities of translating specific linguistic units within online communication segments.....	140
Швець Н. Лінгвокогнітивні механізми метафоричних перетворень при перекладі.....	142

СЕКЦІЇ №6. ПИТАННЯ ХУДОЖНЬОГО Й ГАЛУЗЕВОГО ПЕРЕКЛАДУ

Алексенко С. Прагматична адаптація як передумова адекватності перекладу художнього тексту.....	146
Гудкова Н. Фонетико-графічна адаптація при перекладі англійських термінів сфери високих технологій.....	149
Кононенко І. Стратегія доместикації та форматизації як засіб при перекладі кінотекстів.....	154
Коцур С. Відтворення промовистих імен у творах Ч. Діккенса.....	156
Кугай К. Main aspects in field-specific translation.....	164
МакГауен Т. Перекладацькі трансформації в авторському перекладі уривку новели В.Вулф «Будинок із привидами».....	167
Новосад Ю. Фемінізм, українські жінки, перекладознавчий фокус.....	171
Петрик О., Чжан Юньтянь До перекладу звукової картини «Вечорів на хуторі біля Диканьки» Миколи Гоголя.....	174

Рейдало В., Галат К. Конотативно забарвлена лексика в українському перекладі роману Ерін Гантер «Коти-вояки».....	178
Савчук В. Інтеграція трансформацій і просодичних засобів при перекладі екранізації твору Д.Р.Р. Толкіна «Хоббіт: неочікувана подорож».....	180
Скляренко О. Medical Texts and Their Translation.....	185
Тарнавська М. Literary Subtext Insights: Identifying and Interpreting.....	187

СЕКЦІЇ №7-8. ПРОБЛЕМИ ВІДТВОРЕННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ ТА ЕТНОУНІКАЛЬНОЇ СЕМАНТИКИ. ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ КОНЦЕПТ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ

Борисова Н. Лексичні засоби відтворення емоційного стану персонажів роману Дж. Мойєс «Me before you» в українському перекладі.....	191
Деменчук О. Модель соціального простору людини в англійській лінгвокультурі.....	195
Костик Д. Вербалізація концепту «LOVE» (на матеріалі творів Дж. Ролінг «Гаррі Поттер»).....	199
Петров О. Особливості метафоричної організації концепту нім. SPARSAMKEIT (ощадливість) у німецькій лінгвокультурі (на матеріалі вивчення фразеологічної об'єктивації).....	204
Рудакова Л., Киба Л. До питання відтворення лінгвокультурної та етнокультурної семантики формування соціокультурної компетентності студентів-філологів.....	208
Філоненко Б., Христинч Н. Концептуальний підхід до англо-українського перекладу приказок та прислів'їв із зоосемічним компонентом.....	212
Чумак Г., Деркач Г. Стратегії відтворення реалій в українських перекладах С. Кінга.....	215

СЕКЦІЯ №9. ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ПИТАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

Киба Л. Пандемія коронавірусу у площині іншомовної освіти: лінгводидактичні та інтерпретаційні аспекти.....	220
Костик Є. Формування соціокультурної компетентності у здобувачів вищої освіти під час вивчення іноземної мови.....	223
Свиридюк В. Граматичні особливості національних варіантів німецької мови як передумова для формування міжкультурної компетентності у майбутніх викладачів.....	227
Танана С. Innovation means of teaching in professional training of future teacher-philologists.....	232
Сердюк Н., Мойсіяха Н. Англійські ідіоматичні одиниці у зарубіжній лінгводидактиці.....	237
Швец Т. Оволодіння національними реаліями – шлях до досягнення взаєморозуміння у процесі міжкультурної комунікації.....	240

CONTENTS

SECTION №1. CROSS-CULTURAL COMMUNICATION CURRENT ISSUES

Fanta Hilda Cross-cultural communication current issues.....	9
Bahatska O. Conceptual dichotomies of modern American fairy-tale discourse.....	13
Bilokopytova M., Ostrovska K. The Peculiarities of Using British and American English in Intercultural Communication’.....	17
Burenko T. The phenomenon of gender in modern theories.....	21
Hladko M. Mixing of language codes in the television and radio space of Belarus.....	23
Karanevych M, Kutsa O. Neologisms coined in the course of full-scale russia-Ukraine war.....	27
Kovalenko A. Linguoprgmatic features of a conflict communicative situation.....	30
Kolesnyk O. Welcome to Ragnarök or a mini-essay on the «optimization» of the semiosphere.....	33
Korostenski Yirzhi Issues of comparative study of vocabulary (Czech-russian comparison).....	35
Kulyk O. Creolized memes as a source of the comic in internet communication.....	39
Latygina N. Latygina Alla The Role of National and Cultural Factors in Intercultural Communication.....	44
Levchenko T. Violation of norms through the prism of foreign words in the mass media.....	49
Letiucha L. Ethnocultural stereotypes and their role in intercultural communication.....	52
Maiuk Y. Balabanova Angelina Structure and functions of the instagram content icon.....	55
Medynska S. Culture as basis for multicultural communicative competence of future experts in tourism.....	63
Mizin K. Topicality of corpus linguistic methodology for contrastive phraseological studies.....	66
Ovsiienko L. Deviations from grammatical norms in youth slang (on the example of Vong).....	72
Potapenko S. Cognitive or lingocultural study of discourse? (A case study of Ukrainian president’s addresses to national parliaments).....	76
Starostenko T. Building successful communication in intercultural context.....	81
Khrystych N. Virtual advertising text as a linguistic phenomenon.....	85

SECTIONS №2-3. TRANSLATION AS A MEANS OF CROSS-CULTURAL COMMUNICATION. THE ISSUES OF DIFFERENT GENRES INTERLINGUAL COMMUNICATION CONCERNING TRANSLATION STUDIES

Borolis I. Difficulties in conveying comic effect during the translation of American movies”.....	89
Kornyeyeva I. Translation as the form of intercultural communication.....	92
Panchenko O., Honchar O. Realia and their Translation as a Way of concept AMERICA Verbalisation (based on the Novel “Go Set a Watchman” by Harper Lee).....	95
Romanyuk S. Communicative strategies for formation of translator’s language personality.....	99

Shvaliuk T. Translation as a way of intercultural communication in advertising discourse.....	101
ШВЕЦЬ О. Revolution of language software.....	104

SECTIONS №4-5. TRANSLATION THEORY AND PRACTICE CURRENT ISSUES. SOCIOLINGUISTIC AND LINGUO-COGNITIVE TRANSLATION PRINCIPLES

Zabolotna T. Translation as a type of intercultural communication.....	109
Zapolovskyi M., Yaremchuk Yu. Translation Features of Epithets in the G. Grass's Novel "The Tin Drum".....	113
Ivanitskaya N. Strategies of translation of abbreviations English-language copper discourse.....	115
Kosovich O. The problem of translation/non-translation in the history of translation and philosophical perspective.....	119
Kshanovsky O. Common and different in the use of the words to denote length in Ukrainian, Persian and Azerbaijan.....	122
Laktina Yu. Translation compliance between English and Ukrainian vocabulary for designation of foreign communication processes and user competence.....	127
Lytvyn I., Nechyporenko L. Anthroponyms and Toponyms of the Polish Language Novel «Dwie Karty» by A. Galas in Our Version of Its Ukrainian Translation.....	132
Ovsiienko L. Onomasiological and semasiological contents of the concept of «translation of terms».....	135
Tkachenko T. Grammatical transformations in the own version of the Ukrainian translation of the English speech "Your body language may shape who you are".....	138
Farmahei P., Malashchuk-Vyshnevskya N. Peculiarities of translating specific linguistic units within online communication segments.....	140
Shvets N. Linguo-cognitive mechanisms of metaphorical transformations during translation.....	142

SECTION №6. FICTION AND BRANCH-WISE TRANSLATION ISSUES

Aleksenko S. Pragmatic Adaptation as a Prerequisite for Adequacy of Translation of a Literary Text.....	146
Gudkova N. Phonetic and graphic adaptation in the translation of English high technology terms.....	149
Kononenko I. The strategy of domestication and formatting as a tool in the translation of film texts.....	154
Kotsur S. Reproduction of eloquent names in Charles Dickens' novels.....	156
Kugai K. Main aspects in field-specific translation.....	164
McGowan T. Transformational Analysis of the Translation of the Abstract from the Story by V. Wolf "A Haunted House".....	167
Novosad Yu. Conference abstract topic: Feminism, Ukrainian women, translation studies focus.....	171
Petryk O., Chzhan Yuntyan About the translation of sound picture of the world of the collection of Mykola Gogol «Evenings on a Farm Near Dikanka».....	174
Reidalo V. Halat K. Vocabulary with Connotative Marking in the Ukrainian Translation of Erin Hunter's Novel "Warriors".....	178
Savchuk V. The integration of translation transformations and prosodic means in the film adaptation of J.R.R. Tolkien's novel "The Hobbit: an unexpected journey".....	180

Скляренко О. Medical Texts and Their Translation.....	185
Tarnavska M. Literary Subtext Insights: Identifying and Interpreting.....	187

SECTIONS №7-8. LINGUOCULTURAL AND ETHNO-UNIQUE MEANING REPRODUCTION ISSUES. LINGUOCULTURAL CONCEPT AS A TRANSLATION PROBLEM

Borysova N. Vocabulary of reproducing the characters' emotional state of J. Moyes' novel "Me before you" in Ukrainian translation.....	191
Demenchuk O. Models of person's social space in English linguocultural.....	195
Kostyk D. Verbalization of the concept of "love" (based on the fantasy novel Harry Potter and the Deathly Hallows by J. K. Rowling).....	199
Petrov O. Peculiarities of metaphorical organization of the concept Germ. SPARSAMKEIT (THRIFT) in the German linguoculture (on the material of the study of the phraseological objectification).....	204
Rudakova, L., Kyba, L. Rendering linguistic, cultural and ethno-unique semantics: developing students' sociocultural competence.....	208
Filonenko B., Khrystych N. Conceptual approach to English-Ukrainian translation of proverbs and sayings with zoosemic component.....	212
Chumak H., Derkach H. Strategies of conveying realia in Ukrainian translations of Stephen King.....	215

SECTION №9. LINGUO-DIDACTIC ISSUES OF CROSS-CULTURAL COMMUNICATION AND TRANSLATION

Kyba L. Coronavirus pandemic: language education, second language acquisition, and interpretative aspects.....	220
Kostyk Ye. Forming social-cultural competence of higher education applicants in the study of foreign language.....	223
Tanana S. Innovation means of teaching of future teacher-philologists.....	227
Serdiuk N. English idioms in foreign linguodidactics.....	232
Svyrydiuk V. Grammatical features of national variants of the German language as a prerequisite for the development of intercultural competence of future teachers.....	237
Shvets T. Mastering national realities – the way to achieve mutual understanding in the process of intercultural communication.....	240

Doroszewski, W. (1958–1969). *Słownik języka polskiego*. Warszawa, from <http://doroszewski.pwn.pl>.

Hałas, A. (2020) *Dwie karty*. Dom Wydawniczy «Rebis». Poznań.

Людмила Овсієнко
доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри української мови Інституту філології
Київський університет імені Бориса Грінченка
(Київ, Україна)

ОНОМАСІОЛОГІЙНИЙ І СЕМАСІОЛОГІЙНИЙ ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ПЕРЕКЛАД ТЕРМІНІВ»

Поняття «переклад термінів» та пов'язані з ним формулювання («способи перекладу термінів», «перекладна термінологія» й ін.) широко використовуються в лінгвістичній і дидактичній літературі відтоді, коли термінознавчі проблеми набули актуальності й сформувалися у самостійний напрям дослідження. У термінознавстві й перекладознавстві розуміння його суттєво відрізняється, а впорядкування здійснюється переважно в руслі прикладних досліджень, які мають прескриптивний характер.

У термінознавчих дослідженнях науковці пропонують вирішити проблему, пов'язану з розумінням змісту поняття «переклад термінів», у межах ономасіологічного підходу до термінної еквівалентності. Суто ономасіологічний зміст словосполучення «переклад термінів» означає використання в перекладній мові номінації еквівалентного поняття (якщо воно існує) або як утворення такої номінації в межах дослідження з гармонізування понять (concept harmonization) і термінів (term harmonization) (Terminology work – Vocabulary 2000, 11). Гармонізування передбачає:

– зіставлення (систем) понять, їхньої ієрархічної та польової структури (ізоморфізм / анізоморфізм терміносистем);

– досягнення спільного розуміння значення спеціальних понять, що виражаються в дефініціях;

– закріплення десигнацій (лексичних чи інших субстратів), що називають гармонізовані поняття еквівалентними термінами. Відтак еквівалентність встановлюється на рівні понять, а вибір лексичного субстрату (власне «переклад терміна») не може забезпечити еквівалентність понять.

Семасіологічне значення поняття «переклад термінів» сформувалося в межах перекладознавчих досліджень (Скороходько 1963; Циткіна 1988), у посібниках з перекладу науково-технічної літератури (Edelmann 2012; Pavel, Nolet 2011) та частково в підручники з теорії перекладу. Відповідно до цього підходу, терміни розглядають як різновид лексичних одиниць, які мають ознаки, характерні для загальноновживаної лексики, і відрізняються від останньої лише ступенем спеціалізації значень її. З огляду на це, відмінність обсягу і значення спеціальних понять у різних мовах є окремим випадком неповної

лексичної еквівалентності. Якщо в мові перекладу немає еквівалентного терміна, то це, власне, і створює «перекладну проблему»; значення його може бути передано або «розкрито» методом різних маніпуляцій із лексичними субстратами перекладної мови. Найчастіше мова йде про «добір» лексичних одиниць або їхніх комбінацій з еквівалентним або «близьким» значенням, які відтворюватимуть або «відбиватимуть» основне значення терміна; про використання методу «тлумачення складників терміна»; про аналіз словникових значень складників терміна з метою розкриття його значення. Найрадикальніший лексикоорієнтований варіант зазначеного підходу ґрунтується на наївно-семасіологічному уявленні, згідно з яким, для забезпечення еквівалентного «перекладу терміна» достатньо «розуміти його значення» і мати знання у «спеціальній галузі».

Зазначені підходи об'єднують необхідність вибору субстрату (власне здійснення «перекладу терміна»), який, по-перше, виконуватиме функцію мотивованої назви вихідного поняття і, по-друге, не характеризуватиметься полісемією або омонімією в мові, яка його набуває. За умови наявності суттєвих відмінностей у системах понять (терміносистемах), такий «переклад» може бути здійснено повною мірою лише в межах роботи з гармонізації термінології на основі дефініційного аналізу та моделей номінації у відповідній терміносистемі або (під)мові для спеціальних цілей. Саме тому система «способів перекладу термінів» у термінознавчо-орієнтованих дослідженнях завжди переважає ономасіологічною частиною, обговоренням специфіки системності терміна та термінологійної еквівалентності.

Так, Р. Арнтц (Arntz 1993) до загальних принципів термінографічних практик відносить аналіз понятійного змісту терміна, дефініцій термінів, визначення ступеня еквівалентності понятійних систем та окремих понять у межах цих систем. Звертаючись власне до термінографічної роботи і практики перекладу, у межах якої не може бути здійснено повноцінного аналізу терміносистем різних мов (і тим більше їх гармонізацію), він пропонує систему «технік для відтворення терміна іншою мовою», а саме: запозичення; формулювання терміна мовою перекладу; описовий переклад (Arntz 1993, 15–16). Р. Арнтц зауважує, що зазначені техніки (способи «перекладу термінів») є паліативним заходом і не забезпечують належної еквівалентності.

Якщо в перекладному тексті використовують зазначені «техніки», то це має бути відображено термінографом, адже «в іншому випадку користувач (термінної бази) може подумати, що запропоновані варіанти перекладу є еквівалентними термінами, які використовуються мовою перекладу» (Arntz 1993, 16).

Таким чином, науковці виходять з ономасіологічного розуміння термінної еквівалентності, яке найоптимальнішим потрактуванням встановлює термінну еквівалентність у логічному значенні як «відношення між десигнаціями у різних мовах, що репрезентують одне й те саме поняття» (Terminology work – Vocabulary 200, 9).

Термінознавчі та перекладознавчі дослідження фіксують проблему, у межах якої ономасіологічний і семасіологічний підходи до питання про

«переклад термінів» тісно переплітаються. Навіть у відносно сформованих і стандартизованих галузях знань та сферах діяльності існують розбіжності в структурах терміносистем між обсягом і змістом понять різних мов. Тому практика термінографії й перекладу є пошуком компромісу між досягненням необхідного ступеня еквівалентності та необхідністю встановлювати міжмовні термінні відповідності (навіть в умовах розбіжності змісту понять).

Термінографічна практика вирішує це завдання шляхом встановлення різних ступенів термінної еквівалентності. Є й інше вирішення проблеми. З одного боку, перекладач не може використовувати в перекладному тексті нееквівалентні терміни, незалежно від характеру відмінностей у змісті понять, оскільки це не дозволить забезпечити необхідний рівень передачі спеціальної інформації. З іншого боку, він не може здійснити процедуру гармонізації термінів, а вирішує проблему «перекладу терміна», з огляду на наявний у перекладній мові понятійний і термінний апарати спеціальної галузі.

Компромісний характер цієї діяльності та зв'язок між термінографією і практикою «перекладу термінів» відзначила Т. Кабре: «Термінографічна робота не передбачає процедури перекладу термінів з однієї мови на іншу з опорою на ймовірно еквівалентні десигнації. Вона орієнтована на збір десигнацій, які використовуються для найменування поняття і, якщо необхідно, пошук альтернативних найменувань, у випадках, коли наявні десигнації не задовольняють. Хоча перекладачі не здійснюють термінографічної роботи, на практиці різниця між цими професійними видами діяльності часто нівелюється» (Cabré 1999, 115).

Отже, поняття «переклад термінів» є компромісом між ономасіологічним та семасіологічним підходами до термінної еквівалентності. Робота з термінами, термінографічна практика і практика перекладу мають справу з одними й тими ж явищами, реалізують різні підходи до досягнення міжмовної термінологічної еквівалентності та використовують поняття «переклад термінів» як родове, що означає різні способи вирішення проблеми асиметрії терміносистем у різних мовах.

ЛІТЕРАТУРА

Овсієнко, Л. (2022). Термін як складник різних терміносистем. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика, Т. 33 (72). № 1. Ч. 1, 72–77.

Скороходько, Э. (1963). Вопросы перевода английской технической литературы: Перевод терминов. Киев: Изд-во Киевского ун-та, 91.

Циткина, Ф. (1988). Терминология и перевод: К основам сопоставительного терминоведения. Львов: Изд-во при Львовском гос. ун-та, 156.

Arntz, R. (1993). Terminological equivalence and translation. *Terminology: Applications in Interdisciplinary Communication*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, P. 5–19.

Cabré, T. (1999). *Terminology: theory, methods and applications*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 247 p.

Edelmann, G. (2012). Lexicography for specific purposes. Equivalence in bilingual and multilingual specialised dictionaries with reference to conceptual systems. WU Online Papers in International Business Communication. №1. URL: <http://epub.wu.ac.at/3508/>

Pavel, S., Nolet D. (2011). Handbook of Terminology. Hull, Quebec: Canada Translation Bureau, 154 p.

Terminology work – Vocabulary. (2000). Part 1: Theory and application. International standard, 42 p.

Тетяна Ткаченко

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник: канд. філол. наук, доц. Литвин І. М.*

*Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького
(Черкаси, Україна)*

ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У ВЛАСНІЙ ВЕРСІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОГО ВИСТУПУ ЕМІ КАДДІ «YOUR BODY LANGUAGE MAY SHAPE WHO YOU ARE»

Метою нашої розвідки є аналіз граматичних трансформацій у власній версії українського перекладу англомовного публічного виступу Емі Кадді «Your body language may shape who you are» на каналі «TED».

Задля досягнення еквівалентності джерельного та перекладного текстів, що на думку В.Н. Комісарова «розкриває найважливішу особливість перекладу та є одним із центральних понять сучасного перекладознавства» (Комісаров 2002), нами було застосовано трансформації на граматичному рівні. Під трансформаціями розуміємо «перетворення, модифікація форми, або змісту і форми з метою збереження відповідності комунікативного впливу на адресатів оригіналу й перекладного тексту» (Селіванова 2012, 456). Трансформації на граматичному рівні (синтаксичні, морфологічні та словотвірні) спричинені розбіжностями граматичних структур мов.

О.О.Селіванова вважає, що «на словотвірному рівні трансформації представлені калькуванням або ж інверсією складників слова» (Селіванова 2012, с. 459–460). Здебільшого трансформації на цьому рівні формальні, тобто передбачають зміну форми в перекладі та збереження змісту оригіналу:

...people watch 30-second soundless clips //...люди дивляться 30-секундні беззвучні ...

Якщо ж в англійській мові більшість прикметників, що мають заперечне значення, утворюються шляхом додавання суфікса *-less*, то для української мови вираження заперечного значення відбувається за допомогою префіксів *не-* або *без-*.

До трансформацій на морфологічному рівні відносять категорійну, частиномовну заміну, а також заміну морфологічних засобів лексичними.

**МАТЕРІАЛИ
V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО:
ТОЧКИ ДОТИКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

9 червня 2022 року

(Переяслав, Україна)

Комп'ютерна верстка і дизайн –
Є.В. Костик, Л.П. Летюча, Н.В. Швець, Н.В. Борисова, Т.В. Заболотна

Упорядковано на кафедрі іноземної філології,
перекладу та методики навчання
Університету Григорія Сковороди в Переяславі

**© Університет Григорія Сковороди
в Переяславі, 2022**